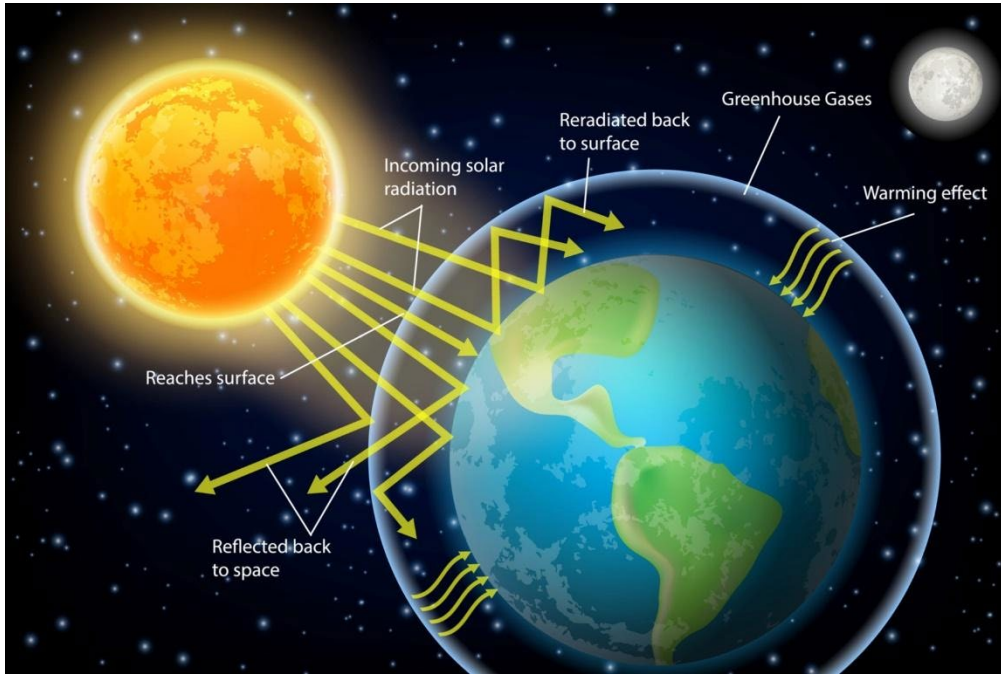

Küresel ısınma

Dünyadaki ortalama sıcaklık son 100 yılda artmış durumda. Bu, Dünyadaki ortalama sıcaklığın gittikçe yükseldiği anlamına gelir. Dünya üzerindeki ortalama sıcaklık, 100 yıl öncesine göre şimdi 0,8 derece daha yüksektir. Buna küresel ısınma denir. Küresel ısınmanın nedeni ise, atmosfere salınan sera gazlarının artmasıdır.

Sera gazları

Dünyanın etrafına atmosfer denir. Atmosferin dışında ise uzay vardır. Uzay 270 santigrat dereceden daha soğuktur.

Atmosfer, su buharı ve karbondioksit dahil olmak üzere çeşitli gazlardan oluşur. Su buharı ve karbondioksit sera gazları denir. Sera gazları olarak adlandırılırlar çünkü dünyayı güneşten uzaya kaybolan ısıdan korurlar. Bu süreç doğal olarak gerçekleştiğinde denge oluşur ve dünyanın sıcaklığı sabit kalır. Sera gazlarının dünyanın etrafında bir yorgan görevi gördüğünü söyleyebiliriz.

Yukarıdaki çizim, güneşten gelen ısı ışınlarının bir kısmının dünya yüzeyi tarafından nasıl emildiğini, ışınların bir kısmının uzaya yansıdığını, bir kısmının ise atmosfere çarptığında dünyaya nasıl geri yansıdığını göstermektedir. Bu doğal olarak gerçekleştiğinde, dünyadaki ortalama sıcaklık yaklaşık 15 derecedir.

İnsan yapımı sera etkisi

Küresel ısınmanın önemli bir nedeni, insanların yarattığı artan sera etkisidir. İnsan yapımı sera etkisi, biz insanların atmosfere daha fazla karbondioksit salmamızdan kaynaklanmaktadır. Bu, enerji elde etmek için petrol, gaz ve kömür gibi fosil yakıtların yakılmasıyla yapılır. Aşağıdaki çizim bazı karbondioksit emisyon kaynaklarını göstermektedir.

Petrol, gaz ve kömür çok miktarda karbon içerir. Karbon yandığında ve oksijenle reaksiyona girdiğinde karbondioksit oluşur. Karbondioksite ayrıca sera gazı diyoruz, çünkü artan karbondioksit emisyonları dünyadaki iklimi etkiliyor.

Petrol, kömür ve gaz gibi fosil yakıtları yaktığımızda, milyonlarca yıl önce atmosferden çıkarılan karbon açığa çıkıyor ve atmosferde daha fazla karbondioksit oluşuyor.

Dünyanın etrafındaki yorganın çok kalınlaştığını söyleyebiliriz. Sonra ortalama sıcaklık yükselir ve dünyada daha sıcak bir iklim elde ederiz - küresel ısınma.

Yenilenemez enerji kaynakları

Petrol, kömür veya gaz yenilenemez enerji kaynaklarıdır. Bir şey yenilenemez olduğunda, birden çok kez kullanılamaz.

Petrol, gaz ve kömür, milyonlarca yıl önce yaşamış bitki ve hayvanlar tarafından oluşturulur. Ölü bitkiler ve hayvanlar denize döküldü ve sonunda kalın toprak ve kil tabakaları ile kaplandı. Kalın toprak ve kil tabakası yüksek basınca neden oldu. Jeotermal ısı ile birlikte yüksek basınç, ölü hayvan ve bitki kalıntılarının petrol, kömür veya gaza dönüştürülmesine neden olur. Ölü hayvan ve bitki kalıntılarını petrole, kömüre ve gaza dönüştürmek milyonlarca yıl alıyor.

Küresel ısınmanın sonuçları

İnsan yapımı karbondioksit emisyonları yağış düzenlerini etkiler, okyanusu ısıtır ve buzulların ve deniz buzunun erimesine katkıda bulunur. İklim değişikliğinden en çok etkilenenler dünyanın en yoksul ülkeleridir. Ancak olumsuz sonuçlar Norveç'i ve diğer zengin ülkeleri de etkiliyor.

Yağış düzenleri

Küresel ısınma yağış düzenlerini etkiliyor. Az yağış olan yerler daha da kuru olacaktır; ve yağışın çok olduğu yerlerde daha da fazla yağış olacaktır. Dolayısıyla bazı yerlerde daha fazla kuraklık, bazı yerlerde daha fazla sel olacak. Hem sel hem de kuraklık hayvanlar, bitkiler ve insanlar için sorun yaratır.

Aşırı hava koşulları

Aşırı hava çok kuvvetli rüzgar ve ekstra yağmur veya kar yağışıdır. Aşağıdaki resimde binaların, sokakların ve doğanın yok olduğu bir kasırga sonrası hasarı görüyorsunuz. Aşırı hava koşullarından sonra temiz su bulmak da zor olabilir.

Buz erimesi

Havalar ısındıkça kutuplarda daha fazla buz eriyor ve dünyadaki buzlar gitgide küçülüyor. Bunun dünya genelinde insanlar, bitkiler ve hayvanlar için olumsuz sonuçları vardır. Bol buzlu bölgelerde yaşayan hayvanların, bitkilerin ve insanların geçim kaynakları değişmektedir. Buz çok hızlı erirse, buzun üzerinde ve altında yaşayan hayvanlar ve bitkiler hızlı değişimlere uyum sağlayamazlar.

Örneğin daha az buz, buz üzerinde yaşayan bir fok balığı için yaşam döngüsünü etkileyecektir. Fok balıkları buzda yaşar, yavrularını buzda alır ve buzun üzerinde dinlenir. Daha az buz olduğunda, daha zor hale gelir ve nüfusu azalır. Diğer bir örnek ise kutup ayılarıdır. Kutup ayısı da buzda yaşar ve önemli bir besin kaynağı fok balıklarıdır. Buz azaldığında, kutup ayısının yaşayabileceği alan azalacak, daha az yiyecek olacak ve nüfusu azalacak.

İklim dostu enerji kaynakları

Biz insanların enerjiye ihtiyacı var. Aynı zamanda dünyadaki ortalama sıcaklık yükselmeden fosil yakıtlarını yakamayız. Bu, sera etkisini azaltmak için yenilenebilir enerji kaynakları veya iklim dostu enerji kaynakları olarak da adlandırılan yeşil enerji kaynaklarını kullanmamız gerektiği anlamına geliyor.

Kilde: Shutterstock

Hidroelektrik, rüzgar enerjisi ve güneş enerjisi, fosil yakıtlardan daha iklim dostu enerji kaynakları örneğidir.

Metinden seçilen terimler

iklim	küresel	küresel ısınma
sera etkisi	Sera gazı	
atmosfer	yansıtma	absorbe etmek
yenilenebilir	yenilmeyen	enerji
fosil yakıt	aşırı	aşırı hava şartları
yağış	yağış düzeni	sonuç

Tüm çizimler Shutterstock.com'dan alınmıştır.